

туризму, забезпечує зростання доходів населення та підвищення рівня добробуту нації [2].

Також вплив туризму на економічний розвиток виявляється в підвищенні ділової активності й розширенні виробництва товарів і послуг у результаті збільшення платоспроможного попиту за рахунок іноземних і місцевих екскурсантів. Туристичний бізнес стимулює розвиток таких галузей, як будівництво, зв'язок, харчова промисловість, сільське господарство, торгівля, виробництво товарів народного споживання та інші.

Список використаних джерел

1. Трудовий потенціал: поняття, структура і показники оцінки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/12810419/ekonomika/trudoviy_potentsial_ponyattya_struktur_a_pokazniki_otsinki
2. Методи оцінки і діагностики кадрового та трудового потенціалу працівників [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://pidruchniki.com/14990528/ekonomika/metodi_otsinki_diaagnostiki_kadrovogo_trudovogo_potentsialu_pratsivnikiv.
3. Рошко Н.Б. Розвиток туристичної діяльності в Карпатському регіоні / Рошко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: "Економічні науки". - 2009. - №4(50). - С.223-226.

УДК 338.48-44:005.52:005.33(1-32)

Машіка Г.В.

к.г.н., доцент кафедри туризму і рекреації
mashika.g.v@i.ua

Мар'ян Д.І.

студент спеціальності «Туризм»
denus141997@gmail.com

Мукачівський державний університет
м. Мукачево

SWOT-АНАЛІЗ РОЗВИТКУ РЕГІОНАЛЬНОГО ТУРИЗМУ ВИНОГРАДІВСЬКОГО ТА МУКАЧІВСЬКОГО РАЙОНІВ

Останнім часом разом у туристському лексиконі вкорінюється поняття «регіонального туризму», яке містить у собі два тісно зв'язані між собою

аспекти: географічний і соціально-економічний. Перший відображає просторовий розподіл рекреаційних ресурсів, об'єм рекреаційних потреб місцевого населення і ступінь задоволення їх у конкретному районі, а також можливості для залучення зовнішніх туристських потоків на дану територію. Другий свідчить про рівень рекреаційного розвитку території, що зумовив місце даного регіону на вітчизняному і світовому туристському ринку, і соціально-економічні умови, здатні стимулювати або стримувати розвиток сфери туризму [1, с. 20].

Функції туризму перш за все проявляються на територіях конкретних регіонів, а можливості його розвитку визначаються умовами регіонів. Тому розгляд туризму як інструменту соціально-економічного розвитку особливо актуально з позиції регіонального підходу. Забезпечення зростаючої ролі туризму на соціально-економічні умови функціонування регіону вимагає вирішення низки конкретних завдань, серед яких першочерговими є: оцінка ресурсної забезпеченості і туристичних можливостей регіону; виявлення унікальних об'єктів туристського інтересу; визначення напрямів розвитку ресурсної бази для досягнення бажаного соціально-економічного результату і т. д. – тобто завдань, які пов'язані з управлінням туристичними ресурсами.

На даний час економіко-статистична оцінка туристичної сфери на будь-якій придатній для туризму території, ведеться за трьома основними напрямками: оцінка економічного впливу; оцінка соціального впливу і взаємодії туристів і місцевого населення; оцінка екологічної дії туризму.

Найбільш дослідженим є перший напрям, хоча соціальний і екологічний вплив туризму на сталий розвиток туристських територій також є надзвичайно важливим. Окрім суттєвого економічного впливу туризм здійснює соціальний вплив на туристичні і рекреаційні території. Проблема соціального впливу туризму має цілий ряд аспектів, і, перш за все регіональний. Особливої значущості подібні дослідження набувають, коли досліджується соціальне значення туризму для регіонів з туристично-рекреаційною спеціалізацією, жителі яких випробовують на собі вплив рекреації і туризму не як споживачі, а

як приймаюча сторона [3]. Розуміння важливості і значущості тієї ролі, яку відіграє туризм для економіки в цілому, спонукало до побудови розгалуженої і всеосяжної системи державного регулювання туризму, що охоплює всі сфери, прямо або що побічно зачіпають туристичну діяльність [10, с. 81].

Не винятком є і наш край – Закарпаття, яке за адміністративно-територіальним поділом Закарпатська область має 13 районів, котрі різняться між собою в плані культури та менталітету, на які вплинули історичні події, потенціалом, а також туризмом. Для того, щоб вивести оптимальну концепцію розвитку регіонального туризму району, на нашу думку, доцільно порівняти два райони з метою аналітики. Візьмемо Виноградівський та Мукачівський райони.

Найкраще висвітлить позиції районів на туристичному ринку Закарпаття SWOT-аналіз (див. табл. 1), який дасть нам змогу побачити та виділити сильні та слабкі сторони, проблеми та перспективи, що здатні сприяти розвитку сфери туризму в регіоні або гальмувати його.

Таблиця 1

SWOT-аналіз регіонального розвитку туризму

Виноградівський район	Мукачівський район
Сильні сторони (S)	
привабливі природні умови та можливість розвитку водного, велотуризму, сільського зеленого туризму, пригодницького та екстремального відпочинку; наявні численні пам'ятки історії, культури та архітектури; діють громадські організації, робота яких спрямована на захист культурної та історичної спадщини; готовність місцевого населення до ведення туристичного бізнесу; збережені сільські традиції, культура, етнографічна спадщина; наявність різноманітних рекреаційних ресурсів та цікавих екскурсійних об'єктів.	вигідне геополітичне розташування, автомобільні, залізничні шляхи міжнародного значення; транскордонне співробітництво; природні (насамперед лісові та водні), еколого-рекреаційні ресурси; розвинена торгівельна інфраструктура; етнічна, культурна та мовна самобутність національних меншин, їх гармонійне співіснування в межах регіону; інвестиційна привабливість регіону; потужна санаторно-лікувальна база; порівняно низький рівень забруднення навколишнього середовища; велика кількість сакральних об'єктів; автентичні культурні традиції, звичаї та обряди місцевого населення.
Слабкі сторони (W)	

<p>низький рівень маркетингу туристичної галузі в районі; неналежний рівень транспортної інфраструктури; незадовільний стан пам'яток природи, історії, культури, архітектури; низький рівень розвитку туристичної інфраструктури; недостатня кількість розроблених туристичних маршрутів в межах району; неналежний рівень надання послуг об'єктами готельного господарства; неточність інформаційного забезпечення для туристів, в тому числі відсутність вказівних знаків на вулицях населених пунктів та за їх межами; відсутність рекламно-інформаційної продукції на іноземних мовах.</p>	<p>низький рівень розвитку дорожньо-транспортної інфраструктури; відсутність КПП, так як район знаходиться в центрі Закарпатської області; відсутність громадських туалетів; трудова еміграція кадрів у сусідні країни; недостатній рівень забезпеченості місцями паркування (актуально для туристів, які відвідують край автобусом); конкуренція з боку країн-сусідів та інших регіонів; залежність успішності бізнесу від сезону року; невисокі доходи внутрішніх туристів; складність отримання земельних ділянок для великих інвестиційних проектів.</p>
Можливості (О)	
<p>впровадження дієвої маркетингової стратегії (програми); вихід з місцевим туристичним продуктом на міжнародний ринок та завоювання більшої аудиторії на вітчизняному; використання досвіду прикордонних партнерів (Румунія, Угорщина) при розробці та впровадженні якісного туристичного продукту; покращення рівня обслуговування рекреантів і туристів; підвищення професійного рівня обслуговуючого персоналу; створення нових робочих місць (зокрема через розвиток сільського зеленого туризму); включення деяких об'єктів природи, культури та архітектури до екскурсійних маршрутів обласного, міжнародного та загальнодержавного значення; відновлення традицій народної культури, звичаїв, обрядів, національних ремесел та кухні.</p>	<p>виділення туристичної індустрії району пріоритетом економічного розвитку; можливість навчання, стажування, набуття досвіду роботи за кордоном; налагодження співпраці з науковими установами сусідніх держав; участь у міжрегіональних та міжнародних ярмарках, бізнес-зустрічах, виставках; розширення асортименту туристичних послуг; розробка нового туру або вдосконалення вже існуючого; розширення міжнародної співпраці та промоції міста на регіональному та міжнародному рівні; залучення європейських структурних фондів, участь у грантових програмах; проведення активної рекламно-інформаційної роботи щодо заохочення інвестування туристичної галузі; урізноманітнення послуг на діючих туристичних об'єктах.</p>
Загрози (Т)	
<p>недосконале податкове законодавство; відсутність нормативних документів, які б регулювали діяльність власників сільських садиб; обмежене фінансування з державного бюджету; недооцінка значення туризму для розвитку регіону; недостатня співпраця органів влади,</p>	<p>висока конкурентність туристичних ринків, складність виходу на них; перенаправлення туристичних потоків краю в інші західні регіони та країни ЄС; нестабільність, зміна законодавчої та нормативно-правової бази; внутрішня конкуренція з боку інших областей України (Карпатський регіон); зміна у смаках споживачів;</p>

<p>державних підприємств та установ, представників приватного бізнесу та громадських організацій; б. низький рівень підготовки управлінських кадрів.</p>	<p>несвоєчасна реакція на зміни у зовнішньому середовищі.</p>
---	---

Отже, з проведеного аналізу випливає, що туризм у Виноградівському районі має всі можливості стати важливим джерелом надходження коштів у регіон, розширення сфери зайнятості місцевого населення, покращення рівня обслуговування та удосконалення інфраструктури.

Список використаних джерел

1. Александрова А.Ю. Международный туризм / А.Ю. Александрова. – М.: Аспект Пресс, 2002. – 470 с.
2. Соловйова О. Ефективність державного управління. 2010, с. 106-111.
3. Н. В. Бошота: Туризм як пріоритетний напрям розвитку економіки регіону [Електронний ресурс]. Режим доступу: ([http://ird.gov.ua/sep/sep20143\(107\)/sep20143\(107\)_528_PappVV,BoshotaNV.pdf](http://ird.gov.ua/sep/sep20143(107)/sep20143(107)_528_PappVV,BoshotaNV.pdf))
4. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні / В.Ф. Кифяк. – Чернівці: Книги-XXI, 2003. – 300 с.

УДК 338.48:005.8(477+4)

Машіка Г.В.

к.г.н., доцент кафедри туризму і рекреації
mashika.g.v@i.ua

Попович М.М.

студент спеціальності «Туризм»
mirchik.porovich@mail.ru

Мукачівський державний університет
м. Мукачєво

ПРОЕКТ ЯК ОДИН ІЗ ВАЖЛИВИХ НАПРЯМКІВ СПІВПРАЦІ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ З ГРАНИЧНИМИ ОБЛАСТЯМИ ЄС В ГАЛУЗІ ТУРИЗМУ

Транскордонне співробітництво означає будь-які спільні дії, спрямовані на поглиблення добросусідських відносин між територіальними громадами або органами влади, які перебувають під юрисдикцією двох і більше національних договірних сторін. Ця співпраця здійснюється в межах компетенції